

Kamervragen betreffende roofvogelvervolging en aanverwante zaken

Rob G. Bijlsma

Met de nieuwe regering lijkt er iets meer belangstelling te zijn ontstaan voor de uitwassen die wij – leden van de Werkgroep Roofvogels Nederland – sinds jaar en dag in het veld constateren. De Partij voor de Dieren doet haar naam eer aan door de minister van LNV bij herhaling te wijzen op misstanden. Hieronder enkele vragen van de PvdD, en de erbij geleverde antwoorden.

Vragen gesteld op 19 april 2007 (nummer 206071820), beantwoord op 27 juni 2007 (TRCIZ.2007/1635)

Vraag 1. Heeft u kennis genomen van het feit dat de Werkgroep Roofvogels Nederland constateert dat de vervolging van roofvogels weer de trend haalt van 25 jaar geleden, dat bij schatting op basis van telgegevens, jaarlijks boven de duizend roofvogelnesten worden verstoord, dat jagers en weidevogelbeschermers geen middelen schuwen om roofvogels te verjagen, te vangen, te vergifigen en dood te schieten, en dat jagers betrokken zijn bij het uitleggen van giftig aas waarbij zelfs dassenfamilies zijn omgekomen?

Antwoord 1. Ik heb kennis genomen van de door u genoemde publicaties.

Vraag 2. Is het waar dat de Algemene Inspectiedienst (AID), Directie Natuur, 0 uren in het prioriteitenplan ofwel jaarplan 2006/2007 heeft opgenomen voor opsporing en handhaving van roofvogelvervolging? Indien dit zo is, hoe is dat te verklaren? Bent u voornemens extra capaciteit vrij te maken bij de AID voor opsporing en handhaving van roofvogelvervolgers?

Antwoord 2. Voor toezicht en opsporing op het gebied van de Flora- en Faunawet zijn binnen de AID ruim 20,6 fte's beschikbaar voor 2007. Deze capaciteit wordt mede ingezet voor de aanpak van roofvogelvervolging. Door samenwerking van de AID met de regionale milieuteams van de politie wordt een doelmatige handavingsinzet gerealiseerd. Ik acht de huidige capaciteit voor toezicht en opsporing voldoende.

Vraag 3. Welke middelen en instrumenten denkt u in te zetten om te voorkomen dat jagers en weidevogelbeschermers roofvogelnesten verstoren, roofvogels vangen, schieten en vergifigen? Welke preventieve maatregelen zijn hieromtrent opgenomen in de "Interventiestrategie Roofvogelvervolging"?

Antwoord 3. Samen met het OM denk ik, naast de reguliere strafrechtelijke aanpak van roofvogelvervolging, aan de inzet van de volgende instrumenten:

- het informeren van de doelgroepen over de consequenties van normoverschrijdend gedrag;
- het in de publiciteit brengen van zaken tegen verdachten van roofvogelvervolging (handavingscommunicatie);

- vergroting van de kennis bij de doelgroepen over het probleem van roofvogelvervolgning en het wegnemen van misvattingen daaromtrent;
- het benaderen van brancheorganisaties van de doelgroepen om de mogelijkheden van samenwerking te onderzoeken;
- intrekking van jachttakten van jagers die zich schuldig maken aan roofvogelvervolgning. Deze maatregelen zijn opgenomen in de “Interventiestrategie Roofvogelvervolgning” van het OM.

Vraag 4. Op welke wijze zal de evaluatie naar de werking van de “Interventiestrategie Roofvogelvervolgning” worden vormgegeven? Welke criteria worden hierbij gehandhaafd om te bepalen of de strategie succesvol is geweest?

Antwoord 4. Het OM zal de evaluatie van de “Interventiestrategie Roofvogelvervolgning” ter hand nemen. Ten behoeve van de evaluatie vindt doorlopend monitoring van de effecten van de handavingsaanpak plaats. De bedoeling is overigens de interventiestrategie voor de roofvogelvervolgning te integreren met de brede interventiestrategie die nu voor de drie natuurwetten (Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en Faunawet, Boswet) wordt ontwikkeld. Deze interventiestrategie wordt opgezet volgens het principe van programmatisch handhaven. Dit houdt in dat het handavingsbeleid een cyclisch karakter heeft. Naar aanleiding van opgedane ervaringen kunnen eventueel bijstellingen van de interventiestrategie, handavingspraktijk en wetgeving plaatsvinden.

Vraag 5. Hoe denkt u, gelet op het feit dat roofvogelvervolgning vooral voorkomt in het vrije veld, gebieden die niet worden gecontroleerd door bijvoorbeeld Buitengewone opsporingsambtenaren (Boa’s) van Staatsbosbeheer en andere natuurbeheerders, in deze gebieden de Flora- en Faunawet te handhaven in het kader van roofvogelvervolgning?

Antwoord 5. Toezicht en opsporing in deze gebieden vindt plaats door de politie en de AID.

Vraag 6 en 7. Is het waar dat de AID alleen nog dode roofvogels laat onderzoeken door het Centraal Instituut voor Dierziekte Controle (CIDC) wanneer er een aanwijsbare dader is? Zo ja, waarom wordt dit zo gedaan?

Deelt u de mening dat het van belang is om dode roofvogels te registreren en te onderzoeken om een juist inzicht te krijgen in gebieden waar roofvogelvervolgning plaatsvindt, in de methoden van vervolging, in de mate waarin dat gebeurt en in mogelijke daders? Bent u bereid meer gelden beschikbaar te stellen om alle roofvogels die onder verdachte omstandigheden zijn gedood te laten onderzoeken door het Centraal Instituut voor Dierziekte Controle.

Antwoord 6 en 7. Het is zeker van belang een juist inzicht te krijgen in, onder meer, zogenoemde hot spots. In dit verband komt een functie toe aan de Groendesk van de AID. Daar kunnen meldingen van de bij de handhaving mede betrokken organisaties inzake mogelijke roofvogelvervolgning worden geregistreerd. Gecombineerd met andere reeds beschikbare informatie, onder meer uit eerdere onderzoeken van natuurbeheerders en particulieren, is er zo voldoende informatie voorhanden om inzicht te hebben in de zogenoemde hot spots.

Het maken van kosten voor onderzoek door het CIDC is alleen zinvol, indien er een daderspoor is dat daadwerkelijk tot aanhouding van een verdachte kan leiden. Alleen in dat geval laat de AID dode roofvogels onderzoeken. Het beschikbaar stellen van meer gelden ten behoeve van onderzoek door het CIDC is derhalve niet aan de orde.

Vragen gesteld op 6 juni 2007 (2060717250), beantwoord op 17 juli 2007 (TRC/2007/2761)

Vraag 1. Kent u het bericht “Jagerstrio zaait jarenlang dood en verderf onder roofdieren”, waaruit blijkt dat drie jachtaktehouders uit Hardenberg zijn aangehouden die jarenlang beschermde roofvogels en roofdieren hebben vergiftigd en geschoten?

Antwoord 1. Ik heb kennisgenomen van het bericht “Jagerstrio zaait jarenlang dood en verderf onder roofdieren” in het Dagblad van het Noorden van 1 juni 2007.

Vraag 2. Is het waar dat de richtlijn “herziening richtlijn jachtakten” van 19 april 2000 aan de korpschefs nog steeds van toepassing is? Zo ja, deelt u de mening dat het een verouderde richtlijn betreft en dat aanscherping van de richtlijn, mede in het licht van de toenemende agressie tegen beschermde roofdieren, een effectief middel is om bijvoorbeeld roofvogeldoding terug te dringen? Zo ja, op welke wijze en binnen welke termijn wilt u de richtlijn vervangen en aanscherpen. Zo nee, waarom niet en kunt u aangeven op welke wijze u dan de toenemende agressie tegen beschermde roofdieren wilt voorkomen en aanpakken?

Antwoord 2. Ik neem aan dat u de herziene Richtlijn intrekking jachtakten van 19 april 2000 (Stcrt. 2000, 81) bedoelt. Het gaat hier om een richtlijn inzake de toepassing van bepalingen van de jachtwet over het intrekken van jachtakten. Desbetreffende bepalingen zijn per 1 april 2002 inhoudelijk vrijwel ongewijzigd opgenomen in de Flora- en faunawet. Hoewel de richtlijn verwijst naar de oude artikelen van de Jachtwet geldt de richtlijn onverminderd voor de intrekking van jachtakten onder het regime van de Flora- en faunawet. Dat geldt ook voor het onderdeel van de richtlijn dat stelt dat op het doden van beschermde vogels intrekking van de jachtakte zou moeten volgen.

Ik heb uw Kamer bij brief van 27 juni 2007 ingelicht over maatregelen om roofvogelvervolgning, roofvogeldoding daarbij inbegrepen, door jagers te voorkomen. Eén van de maatregelen betreft het intrekken van jachtakten van jagers die zich schuldig maken aan roofvogelvervolgning. Deze maatregel is opgenomen in de interventiestrategie roofvogelvervolgning van het Openbaar Ministerie.

Vraag 3. Deelt u de mening dat vergunninghouders, waaronder jachtaktehouders, welke opzettelijk beschermde diersoorten doden en hiervoor veroordeeld zijn, definitief niet meer in het bezit mogen komen van een jachtakte en dat artikel 39, onder H van de Flora- en Faunawet hierop aanpassing behoeft? Zo ja, bent u bereid de richtlijn “herziening richtlijn jachtakte” en artikel 39 onder H van de Flora- en faunawet conform het gestelde in vraag 4 aan te passen? Zo ja, op welke wijze en binnen welke termijn? Zo nee, waarom niet en kunt u uitleggen waarom u accepteert

dat veroordeelde jachtaktehouders nog steeds in het bezit kunnen blijven of kunnen komen van een jachtakte?

Antwoord 3. Neen, op grond van artikel 39, eerste lid, aanhef en onder j, van de Flora- en faunawet wordt een jachtakte geweigerd indien de aanvrager in de twee jaren voorafgaande aan het verzoek tot het verkrijgen van een jachtakte veroordeeld is voor het doden van beschermde dieren. Indien meer dan twee jaar na zo'n veroordeling een verzoek ter verkrijging van een jachtakte wordt gedaan, wordt – zoals bij ieder verzoek – naar de omstandigheden van het geval beoordeeld of tot verlenging wordt overgegaan. Een veroordeling in het verleden kan dan ook een verlenging van de jachtakte in de weg staan. Ik geef de voorkeur aan deze op het desbetreffende geval toegesneden beoordeling boven het automatisch voorgoed weigeren van een jachtakte na een veroordeling. Het is een algemeen beginsel dat een sanctie in een evenredige verhouding moet staan tot de ernst van de feiten. Overigens kan bij rechterlijke uitspraak de bevoegdheid om te jagen worden ontzegd. In dat geval kan de desbetreffende persoon gedurende de tijd voor welke die bevoegdheid is ontzegd geen jachtakte verkrijgen (zie artikel 39, eerste lid, aanhef en onder i, van de Flora- en faunawet).

Wat betreft het in bezit kunnen blijven van een jachtakte heb ik in het antwoord op vraag 2 aangegeven dat bij roofvogeldoding intrekking van de jachtakte past.

Illegaal gedode Havik in de Noordoostpolder, 2006 (R. van der Ploeg). *Illegally killed Goshawk in Noordoostpolder, 2006.*

Naschrift

Deze antwoorden zijn veelzeggend. Wie een beetje door het ambtenarenjargon heen kijkt, valt onmiddellijk op dat het Ministerie van LNV op geen enkele wijze aanscherping van regels wil en geen stap meer wil zetten bij de handhaving dan in voorafgaande jaren.

Enkele opmerkelijke zaken:

- 20,6 fte's beschikbaar voor toezicht en opsporing op het gebied van Flora- en Faunawet. Een fte staat voor "full time equivalent", in gewoon Nederlands een volle werkweek. Als dit betekent wat ik denk dat het betekent, mag één persoon zich krap een half jaar lang met de handhaving en opsporing bezighouden. Is het dan verwonderlijk dat de AID zich niet (of nauwelijks) met roofvogelvervolging bemoeit?
- Of de inzet van AID in samenwerking met regionale milieuteams doelmatig is, zou ik wel eens aangetoond willen zien met cijfers. De wens lijkt me hier de vader van de gedachte.
- Of de huidige capaciteit voor opsporing en toezicht voldoende is, is een subjectieve kwestie. Me dunkt dat je dat eenvoudig kunt toetsen door het aantal doorgegeven gevallen van overtreding af te zetten tegen het aantal keren dat daadwerkelijk door de AID in actie is gekomen (om maar te zwijgen van een bevredigende afloop). Ik vrees dat daar een forse discrepantie tussen zit. Daar komt bij dat veel veldmensen ondertussen zo zwaar gefrustreerd zijn in de wil van de AID om in actie te komen, dat ze geen zaken meer doorgeven. Niet goed te praten, wel begrijpelijk.
- Dat LNV liever papier heen en weer schuift, dan werkelijk optreedt, moge blijken uit het antwoord op Vraag 3 (27 juni 2007). Weet LNV welke de doelgroepen zijn die moeten worden geïnformeerd over de consequenties van normoverschrijdend gedrag, en zo ja, zijn die groepen inmiddels van informatie voorzien? Hoe ziet die informatie eruit? Wordt hier ook naar de doelmatigheid van de actie gekeken, of denkt LNV dat een brief volstaat? Hoe wordt de kennis vergroot van die doelgroepen, en interessanter nog, hoe worden misvattingen rond roofvogelvervolging weggenomen bij die groepen. Lezen LNV-ambtenaren wel eens regionale kranten, Vanellus, het proza van de Friese Plattelands Alliantie, de Nederlandse Jager, de lokale jagersblaadjes, de vele websites van zich valkenier noemende ondernemers, de bladen van Friese vogelwachten... Is ze dan misschien iets opgevallen?
- Dat toezicht en opsporing plaatsvinden door politie en AID is een open deur. In theorie klopt dat. Maar hoe zit dat in de werkelijkheid. En dat nog los van de vraag of de BOA's van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten inderdaad in hun eigen gebieden toezicht houden. Dat valt namelijk nogal tegen. In de eerste plaats hebben veel toezichthouders hun bevoegdheid ingeleverd (aangescherpte regels, geregeld examen doen, hogere eisen), in de tweede plaats is toezicht nu juist het grote probleem in natuurgebieden (immers het eerste waar SBB en NM op hebben bezuinigd), en in de derde plaats zijn het gewone werknemers die een 9-5 baan hebben (terwijl illegale activiteiten juist vóór 9 uur en 's avonds of 's nachts plaatsvinden).

- Functie Groendesck bij inzicht krijgen van kerngebieden van vervolging. Alleen al het woord Groendesck doet het ergste vermoeden, en de praktijk bevestigt dat. Overigens nooit iets van gezien, van die door de Groendesck opgestelde lijst van “hot spots”. Bestaat die wel? Hoe representatief is die lijst voor de verschillende delen van het land? Wat doet LNV eigenlijk met die door de Groendesck verzamelde “hot spots”?
- Het inleveren van dode roofvogels bij het CIDC is een absurde zaak geworden. Een dode roofvogel alleen mogen laten onderzoeken wanneer dat tot aanhouding van een verdachte leidt, betekent een effectieve ontmanteling van het onafhankelijke onderzoek naar doodsoorzaken van roofvogels. De facto geeft de minister hier vrij baan aan het volk dat gif en geweer gebruikt om roofvogels uit te roeien. Alleen wanneer de daders oliedom zijn, en zich op heterdaad laten betrappen door twee of meer personen (liefst met een opsporingsbevoegdheid), bestaat er een kans dat ze worden vervolgd en dat het corpus delicti door het CIDC mag worden onderzocht. Zelden of nooit dus.

De enige daadkracht in bovenstaande antwoorden zit hem in – excusez le mot – de “Interventiestrategie Roofvogelvervolging”, iets dat bij het Openbaar Ministerie wegkomt, en niet bij LNV. De successen van het afgelopen jaar bij de bestrijding van illegale handel in wilde vogels (waaronder vaak roofvogels en uilen) komt op voornamelijk conto van het Ministerie van Justitie. Het OM heeft zich gerealiseerd dat er aan de handel in wilde dieren een luchtje kleeft. In tegenstelling tot LNV heeft het OM daar wel conclusies aan verbonden in termen van inzet. Deze aandacht heeft bevestigd dat het niet om incidenten of kleine zaken gaat. Het bewijst tevens dat een gerichte, vasthoudende aanpak een eerste vereiste is om resultaat te behalen. Het kost tijd om voldoende expertise op te bouwen om effectief te kunnen optreden. Ik vestig mijn hoop dan ook meer op het OM, dan op LNV. Dat alles natuurlijk met uitzondering van die enkele personen binnen LNV die wèl van goede wil zijn en er alles aan doen om de Flora- en Faunawet meer te laten zijn dan een uitgekledde papieren tijger.

Adres: Doldersummerweg 1, 7983 LD Wapse, rob.bijlsma@planet.nl